

Overname accountantspraktijk: zonder vaktechnische due diligence blijft kwaliteit een vraagteken

Letten op kwaliteit voorkomt kat in de zak

Edwin van der Wösten

Bij bedrijfsovernames of fusies van accountantskantoren wordt vrijwel altijd een due diligence-onderzoek uitgevoerd. Toch blijkt dat de overnemende partij vaak niet of onvoldoende een vaktechnische due diligence uitvoert op de kwaliteit van de (wettelijke) controlepraktijk van de overnamekandidaat. Gevolg is dat de overnemende partij risico loopt met betrekking tot kwaliteit.

In februari 2012 verscheen het artikel 'Minder fusies en overnames accountantskantoren in 2012' (*Accountancy-nieuws*, afl. 3). Het aantal fusies en overnames zou in 2012 ten opzichte van 2011 afnemen, maar de verwachting is dat het aantal fusies en overnames daarna vanwege demografische en marktontwikkelingen weer toeneemt.

Weet wat je koopt

'Weet wat je koopt' is een wijs uitgangspunt, dat voor bedrijfsacquisities zeker opgaat. Zie niet alleen de kansen, maar ook de bedreigingen! Focus niet alleen op de directe verwachte schaalvergroting en daarmee samenhangende voordelen, maar ook op de aanwezige interne kwaliteit. Potentiële risico's moeten scherp in het vizier liggen om een verantwoorde 'go-no go'-beslissing te kunnen nemen over de voorgenomen acquisitie, de hoogte van de overnameprijs en de formulering van de voorwaarden. Een niet onderkend issue met toezichthouder AFM, lopende tuchtzaken bij de Accountantskamer en twijfel over de kwaliteit van de accountants die er werkzaam zijn kunnen leiden tot niet te onderschatten financiële consequenties. Daarnaast kunnen ze de zorgvuldig opgebouwde reputatie van de overnemende partij ernstige schade toebrengen.

Issues met toezichthouders

Met name een issue met toezichthou-

ders als de AFM kan als een 'blok aan het been' worden ervaren door beleidsbepalers van accountantsorganisaties. Het (doorlopend) Wta-toezicht is zo'n vier jaar geleden gestart en gaat niet meer weg. Menig accountantsorganisatie zal na een toezichts-onderzoek van de AFM geconfronteerd zijn met mogelijke serieuze tekortko-

'Issues met toezichthouder AFM en lopende tuchtzaken leiden tot vervelende verrassingen achteraf.'

mingen en aandachtspunten. Hierbij hoeft niet gelijk gedacht te worden aan torenhoge boetes, maar wel aan de maatregelen die de AFM informeel afdwingt of formeel oplegt om de kwaliteit van de wettelijke controles te verbeteren. Deze maatregelen kunnen kostbaar zijn. Is het niet het verloren gaan van veel declarabele uren aan interne onderzoeken, dan is het wel dat er om van 'slechte' accountants af te komen diep in de buidel moet worden getast. Om nog maar te zwijgen over de kosten van advocaten en adviseurs bij tuchtzaken.

Kortom, het investeren in een adequaat vaktechnisch onderzoek bij de overname van een (wettelijke) controlepraktijk is zeer aan te bevelen. Het voorkomt

vervelende verrassingen en hoge kosten achteraf. Bijkomend voordeel van een vaktechnische due diligence is dat de overnemende partij zich kan concentreren op de zaken die aan de doelstelling van de overname of fusie ten grondslag liggen en zich geen zorgen hoeft te maken over vaktechnische of ethische issues die bij verrassing 'oppoppen'.

Uitvoering vaktechnische due diligence

Een vaktechnische due diligence bij de overname van een accountantspraktijk kan bestaan uit:

- een beoordeling van het stelsel van kwaliteitsbeheersing en -bewaking, waaronder de compliancefunctie;
- beoordeling van de correspondentie met toezichthouders zoals de AFM, het CKO van het NIVRA en de Raad van Toezicht van de NOvAA;
- beoordeling van het schendingenregister, de compliancerapportages en (lopende) tuchtzaken.

Het voordeel van de invoering van de Wta, de Verordening accountantsorganisaties, de Verordening Kwaliteitstoetsing en de Verordening op de klachtbehandeling is dat heel veel binnen accountantsorganisaties moet worden vastgelegd. Deze vastleggingen vormen een mooi startpunt voor een vaktechnische due diligence. Ook de correspondentie met bijvoorbeeld de AFM kan verhelderende inzichten opleveren over de kwaliteit van het stelsel van kwaliteitsbeheersing, de beleidsbepalers en de accountants van de betreffende target.

Een vaktechnische due diligence kan

door eigen personeel (bijvoorbeeld van de afdeling vaktechniek) worden uitgevoerd of door een externe, gespecialiseerde partij. Dat laatste biedt zeker voordelen voor de kopende partij. Enerzijds kan dan gesteund worden op externe expertise met voldoende afstand (en waarbij de objectiviteit is gewaarborgd). Anderzijds kunnen mogelijke tekortkomingen ook eenvoudiger worden gecommuniceerd, zonder dat dit leidt tot fricties in het overnameproces.

Een meer gedegen onderzoek richt zich ook op de kwaliteit van de wettelijke controles en daarmee ook op de kwaliteit van de externe accountants en de controleteams. Zij vormen het toekomstige potentieel van de organisatie als geheel. Een onderzoek naar de kwaliteit hiervan mag dus eigenlijk niet ontbreken. Dat betekent dat bij een gedegen due diligence ook controledossiers onder de loep worden genomen, bij voorkeur minimaal één van elke accountant die bij de organisatie werkzaam is of aan de organisatie verbonden is. Dit kost meer tijd, maar geeft

een allesoverziend beeld van de kwaliteit van de gehele controlepraktijk. Overigens wordt daarbij ook een beeld verkregen van de kwaliteit van uitgevoerde OKB's op (wettelijke) controles.

Verbeterplan

De uitkomsten van de vaktechnische due diligence kunnen voor meerdere doeleinden worden gebruikt. Niet alleen voor de prijsonderhandelingen en de overnamevoorwaarden, maar ook voor een kwaliteitsverbetering. Een goede vaktechnische due diligence op een accountantspraktijk zal dan ook resulteren in een verbeterplan voor de toekomst. **An**

‘Een goede vaktechnische due diligence zal resulteren in een verbeterplan voor de toekomst.’

voorwaarden, maar ook voor een kwaliteitsverbetering. Een goede vaktechnische due diligence op een accountantspraktijk zal dan ook resulteren in een verbeterplan voor de toekomst. **An**

Dit artikel is geschreven op persoonlijke titel. Edwin van der Wösten is voormalig senior toezichthouder accountantsorganisaties bij de AFM, is als partner verbonden aan het Compliancekantoor en docent en is scriptiebegeleider bij Nyenrode Business Universiteit.

**Een opleiding volgen over overnames en due diligence?
21 en 22 november
Tweedaagse opleiding overnames en due diligence
www.kluwershop.nl/opleidingen**

Sterk merk biedt zeker werk

ALDI is één van de grootste Europese detailhandelondernemingen met ruim 480 filialen in Nederland. Ons uitgebalanceerde assortiment kenmerkt zich door zijn hoge kwaliteit en lage prijs. Respectvolle omgang met elkaar, onze klanten en leveranciers, is de basis van ons succes.

Om dit succes te continueren zijn wij voor Aldi Holding B.V. te Culemborg op zoek naar een

Intern Accountant m/v

U beoordeelt de administratieve organisatie en de doelmatigheid van bedrijfsprocessen binnen onze 9 regionale verkoopbedrijven in Nederland. U rapporteert uw bevindingen rechtstreeks aan de directies en aan de directeur financiën en administratie.

U beschikt over een afgeronde bedrijfseconomische opleiding op HBO-niveau en heeft relevante werkervaring. U heeft een sterk analytisch vermogen, bent een pro-actieve, kritische en pragmatische persoonlijkheid en bezit uitstekende communicatieve vaardigheden. Beheersing van de Duitse taal, in zowel woord als geschrift, is een pre.

Wij bieden u een competitief salaris, inclusief bedrijfsauto, een afwisselende baan met veel verantwoordelijkheid en zelfstandigheid binnen een kerngezond gerenommeerd bedrijf.

Wilt u ons succes ook het uwe maken? Dan zien wij graag uw sollicitatie tegemoet!

**ALDI Inkoop B.V.
T.a.v. de heer R.F.M. Hagmanns, Hoofd administratie en personeel
Postbus 147
4100 AC CULEMBORG**

Hoge kwaliteit – Lage prijs